

Hvilke udgifter kan medregnes til vejmyndighedens direkte og indirekte faktiske udgifter?

Hvilke udgifter kan indgå i "vejmyndighedens direkte og indirekte faktiske udgifter"?

Københavns Kommune har ved e-mail af 10. oktober 2018 spurgt Vejdirektoratet, hvorvidt vilkår om betaling for tilladelse til særlig råden over vej efter vejlovens § 80, stk. 2, kan fastlægges på baggrund af vejmyndighedens omkostninger bestående af

1. direkte lønudgifter til medarbejdere, der behandler ansøgninger om råden over vej og/eller fører tilsyn med den fysiske råden over vej,
2. indirekte udgifter i form af lønressourcer forbundet med ledelse af området, bogholderi/fakturering af gebyrer samt HR-ressourcer og
3. indirekte udgifter til beregnet overhead pr. medarbejder for andel af fællesomkostninger i form af bygninger, inventar, el, varme, kantine mm.

Rammerne for Vejdirektoratets generelle udtalelser

Indledningsvis vil vi gerne oplyse, at Vejdirektoratet, der administrerer statsvejene, både afgiver generelle udtalelser om fortolkningen af bestemmelserne i vejlovgivningen¹ og en række bestemmelser i færdselsloven², samt afgør konkrete klager over afgørelser truffet af kommunerne eller politiet efter disse bestemmelser.³

Vores udtalelser skal være af generel karakter og med respekt for begrænsningerne i vores kompetence som klagemyndighed. Vi kan derfor ikke udtale os på en sådan måde, at vores udtalelse fremstår som en forhåndsgodkendelse af et konkret projekt.

Kommunens præsentation af problemstillingen

Borgerrepræsentationen har pålagt Teknik- og Miljøforvaltningen at analysere og genberegne alle forvaltningens takster og priser, som ligger til grund for forvaltningens opkrævning af gebyr og betaling. Forvaltningen har i den forbindelse været i telefonisk kontakt med Vejdirektoratet, hvorved direktoratet tilkendegav, at det i et vilkår om betaling efter vejlovens⁴ § 80, stk. 2, ikke er muligt at medregne forvaltningens udgifter til administrativ sagsbehandling.

¹ Vejloven og privatvejsloven.

² Lovbekendtgørelse nr. 38 af 5. januar 2017 om færdselsloven, som senest ændret ved lov nr. 1559 af 19. december 2017

³ Transport- og Bygningsministeriets bekendtgørelse nr. 121 af 8. februar 2016 om opgaver og beføjelser i Vejdirektoratet, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1636 af 15. december 2016 og bekendtgørelse nr. 1207 af 5. oktober 2018.

⁴ Lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v., som ændret ved lov nr. 1895 af 29. december 2015, lov nr. 658 af 8. juni 2016 og ved § 4 i lov nr. 175 af 21. februar 2017.

Vejdirektoratet var af den opfattelse, at kompetencereglen i vejlovens § 134, stk. 2, hvorefter transportministeren kan fastsætte regler om gebyrer til hel eller delvis dækning af kommunens omkostninger ved behandling af ansøgninger efter bl.a. vejlovens § 80. Vejdirektoratet var af den opfattelse, at når ministeren ikke har udstedt regler i medfør af vejlovens § 134 kan kommunen ikke kræve hel eller delvis dækning af administrative omkostninger til sin sagsbehandling. Vejlovens § 80, stk. 2, omfatter kun udgifter til dækning af kommunens fysisk faktiske udgifter i forbindelse med råden over vej.

Kommunen har derimod vurderet, at så længe ministeren ikke har udnyttet hjemlen i vejlovens § 134, stk. 2, til at fastsætte nærmere regler for gebyrerne, må der være ganske vide rammer for kommunens skøn.

Vejdirektoratets vurdering

Vejdirektoratet har i anledning af kommunens skriftlige henvendelse foretaget en nøjere undersøgelse af sagen og er kommet til følgende vurdering:

Vejloven og navnlig vejlovens § 80 har ikke særlige regler om forståelsen af begrebet "udgifter". De af Københavns Kommune oplistede omkostnings- eller udgiftstyper ses at falde ind under den almindelige forståelse i kommunalretten af udgifter. De omhandlede udgiftstyper kan således indgå i fastsættelsen af den betaling, som vejmyndigheden kan opkræve efter vejlovens § 80, stk. 2.

Bestemmelsen i vejlovens § 134, stk. 2, ses ikke at begrænse - uanset om bestemmelsen udmøntes eller er udmøntet i en konkret bekendtgørelse – vejmyndighedens adgang til at få dækket sine faktiske udgifter ved behandling af tilladelser til forretningsmæssig råden over det offentlige vejareal.

Reglerne om opkrævning af betaling for særlig råden over offentlig vej

Det kræver kommunens tilladelse at anbringe materiel, løsøre, genstande og lignende varigt eller midlertidigt på kommunevejenes areal. Det følger af vejlovens § 80, stk. 1, nr. 1.

Vejmyndigheden kan opkræve betaling for brug af vejarealet, jf. stk. 1, når udnyttelsen sker i et forretningsmæssigt øjemed. Det fremgår af vejlovens § 80, stk. 2.

Det fremgår af lovbemærkningerne⁵ til § 80, stk. 1, at bestemmelsen er udtryk for en anerkendelse af vejmyndighedernes ejendomsret til vejarealet. Bestemmelsen skal først og fremmest sikre, at den offentlige vejs arealer anvendes til de formål, hvortil der er erhvervet, det vil sige til trafikale og andre alment anerkendte formål.

Bestemmelsen i § 80, stk. 2⁶, er ny - i den forstand at der her er en udtrykkelig hjemmel for vejmyndigheden til at opkræve betaling for råden over vejarealet til andre formål end trafikale.

Denne bestemmelse lovfæster praksis efter den tidligere vejlovs § 102, stk. 1, og før denne den tidligere vejbestyrelseslovs § 52, stk. 2⁷.

⁵ http://www.ft.dk/R1/pdf/samling/20141/lovforslag/L20/20141_L20_som_fremsat.pdf

⁶ http://www.ft.dk/R1/pdf/samling/20141/lovforslag/L20/20141_L20_som_fremsat.pdf

⁷ Vejbestyrelseslovens § 57 var ikke gældende i Københavns Kommune, hvor forholdet var reguleret i § 27, stk. 1, i den Københavnske Byggeslov af 29. marts 1939

Uanset at det af de særlige bemærkninger til § 80, stk. 2, indledningsvist fremgår, at der er tale om en videreførelse af gældende (lovlig) praksis, som er der, som det fremgår af de følgende sætninger i de særlige bemærkninger, reelt strammet op i forhold til den tidligere praksis. Vejmyndigheden skal således tilstræbe, at betalingen modsvarer vejmyndighedens direkte og indirekte faktiske udgifter i forbindelse med den forretningsmæssige, ikke-trafikale råden over vejarealet.

Betalingskravet kan således kun stilles ved ansøgninger om forretningsmæssig udnyttelse af vejarealet – ikke ved enhver form for ikke-trafikal udnyttelse af vejarealet.

Det er ligeledes i overensstemmelse med gældende ret om skatter og afgifter præciseret, at denne hjemmel til at kræve betaling for en tilladelse til kommerciel udnyttelse af vejarealet er maksimeret til vejmyndighedens faktiske direkte eller indirekte udgifter i forbindelse med den forretningsmæssige råden over vejarealet.

Vejloven og dens forarbejder redegør ikke nærmere for, hvilke udgiftstyper der kan indgå i direkte eller indirekte udgifter. Det er derfor efter Vejdirektoratets opfattelse principperne i Økonomi- og Indenrigsministeriets budget- og regnskabssystem for kommuner⁸, hvor de mest relevante generelle retningslinjer skal findes. Der henvises navnlig til principperne, kap. 9.3.4.

På den baggrund er det Vejdirektoratets opfattelse, at de af Københavns Kommune oplyste udgiftstyper kan henføres til udgiftsbegrebet i afsnit 9.3.4. i Økonomi- og Indenrigsministeriets budget- og regnskabssystem for kommuner.

⁸ <https://budregn.oim.dk/budget-og-regnskabssystem-for-kommuner/>

